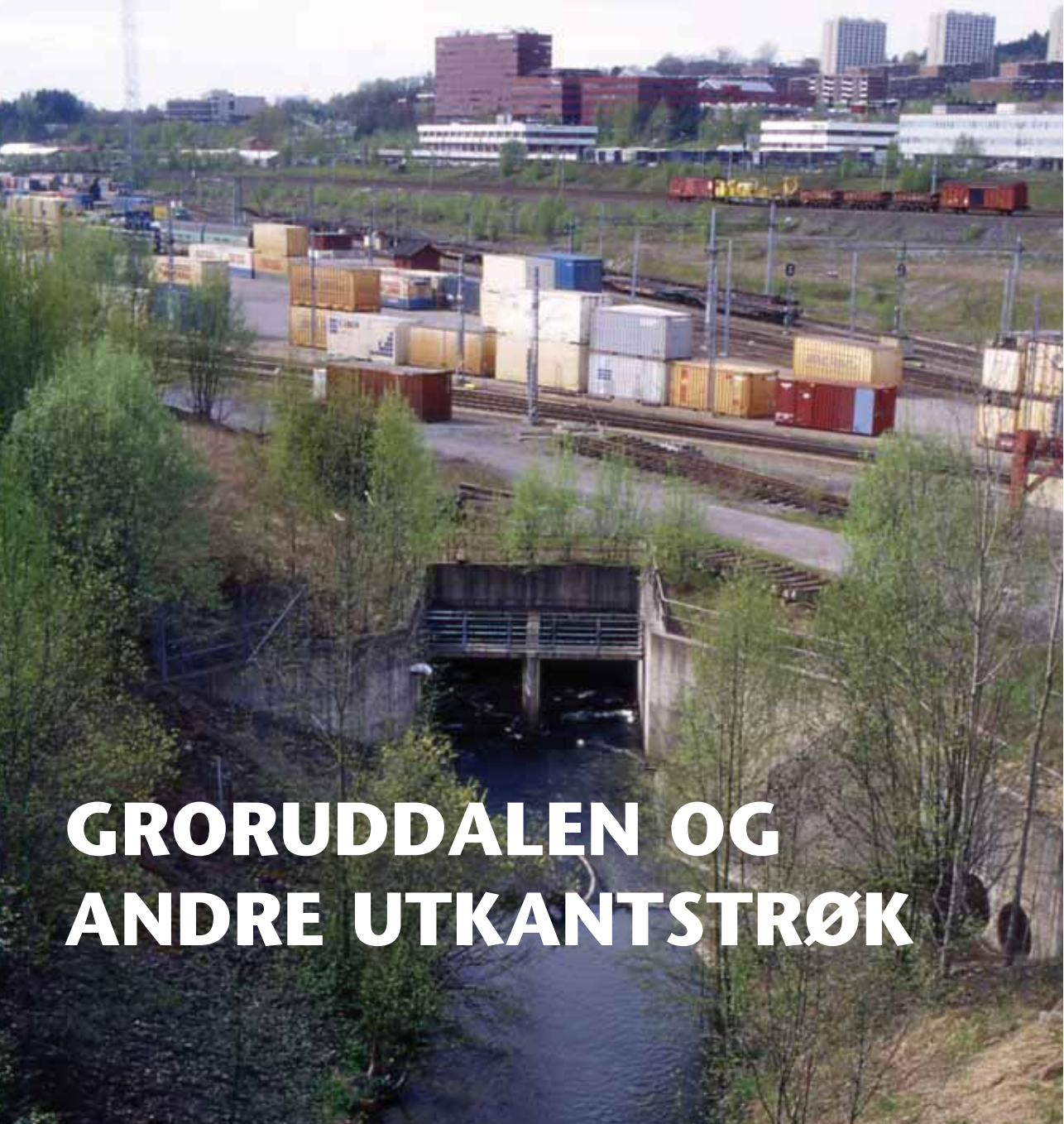

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

GRORUDDALEN OG ANDRE UTKANTSTRØK

PÅMELDING TIL BUSSTUR: FRA STRANDKANT TIL SKOGKANT, SE SIDE 9

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)

Naturvernets voktere er de aktive lokallag

Det utføres mye godt naturvernarbeid lokalt i NOA. I dette nummeret viser vi hvilke saker etablerte lokallag som Oppegård og Bærum jobber med, hva det nye laget i Oslo Vest har planlagt 14. september og viktigheten av at det etableres et nytt lokallag i Groruddalen. Artiklene viser at våre saker har lange perspektiver og at naturvernarbeid krever utholdenhet over tid. Naturvern-saker er ofte et arbeid i ensomhet. Grevlingen håper derfor at lokallagene kan finne inspirasjon i hverandres arbeider. Det er viktig at vi utnytter organisasjonens store bredde. Det vil ofte være slik at lokale erfaringer med gjennomførte saker en plass kan være viktig oppstarthjelp andre steder. Arealkonflikter er et viktig tema i Oslo og Akershus. Ofte kan man

få inntrykk av at vi har nok av arealer. Man har ikke i tilstrekkelig grad vært nødt til å tenke rasjonell utnyttelse når man tar arealer i bruk til samferdsel, boliger, institusjoner og arbeidsplasser. Groruddalen er et skrekkes eksempel på sløsing med arealer. Tilstøtende arealer i form av uberørt natur har alt for lenge vært en salderingspost. Dette skjer samtidig som forskning i økende grad viser at våre nærmeste naturområder er de viktigste for helsa. Arealpresset er fortsatt stort i Groruddalen med utvidelsen av Huken Pukkverk som forhåpentligvis siste krampetrekning fra de som fortsatt tror at det har større samfunnsverdi som industriområde enn tuområde. Heldigvis har andre toner smuglet seg inn i planleggingen i

andre deler av dalen med gjenåpning av bekker og elver og fullføring av gode turveier.

I en artikkel fra Bærum viser vi at idretten etter hvert også har blitt en stor arealforbruker som i økende grad kommer i konflikt med naturvern og det enkle og allmenne friluftsliv. I et senere nummer av Grevlingen vil vi gjerne behandle dette bredere og med eksempler fra ulike deler av NOAs nedlagsfelt. Send oss gjerne innspill!

Tom Ekeli, redaktør

Innhold

- Nytt fra Vøienvolden
- Presentasjon av ny styreleder
- Groruddalens skjebne
Innspill fra Thomas Nygreen, Natur og Ungdom
Innspill fra Magnar Halse, Groruddalen Miljøforum
Ja til Marka nei til Huken
- Turveier i Groruddalen på godt og vondt
- Fra strandkant til skogkant.
Rundtur med buss 14. sept.!
- Fjerning av kantvegetasjon ved Kolbotnvannet
- Jordbru-saken i Bærum en prøvesten for forholdet mellom idrett og naturvern
- Naturvern gjennom frivillige "donasjoner"
- Jørgen Stubbesitter
- Sett og sakset
- Bokspalten

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120, 0461 Oslo

Telefon 22 38 35 20 Telefaks 22 71 63 48
e-post adresse: noa@noa.no hjemmeside: www.noa.no
Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør: Tom Ekeli, tlf. 47 40 01 81, e-post: tomekeli@online.no
Redaksjonsassistent: Frithjof Funder, tlf. 22 21 14 71, e-post: hfunder@online.no

Redaksjonen avsluttet 11. august 2006

Forsidefoto: Alna går i dag i kulvert under Alnabruterminalen,
Karsten Sølve Nilsen, fra boken: Alna (Loelva), Topografisk Forlag 2005
Trykk: IT Grafisk Opplag: 5.000

ISSN 0803-6357

Grevlingen blir trykket på resirkulert papir. Produktet du nå holder i hånden er dermed så miljøvennlig vi kan klare å lage det.

FRØNSVOLLEN: NOAS SAMLINGSPUNKT I MARKA

Søndag 14. mai var det overtakelse av Frønsvollen. Over 20 markaentusiaster var samlet til dugnad i strålende sol. Avdelingssjef Jan M. Fredriksen, Friluftsetaten, holdt tale for dagen og la vekt på at kommunen hadde gjort et bevisst valg ved å la NOA overta som leietaker. Markatradisjoner, kulturlandskapet, enkelt friluftsliv og naturopplevelser skal være kjerneverdier ved bruken av Frønsvollen.

Foto: Bjørn Faafeng

UUNNVÆRLIGE LAILA HOLMEN

Hun kom, så og vant, som det heter. Ansatt i NOA i november i fjor som organisasjonssekretær, men er nå alt fra kontorsjef til rydde- og vaskehjelp på Vøienvolden. Hennes arbeidsdag er mangslungen – det viktigste har vært å etablere og vedlikeholde kontorrutiner, fortsette systematiseringen av arkivet, både det fysiske og det digitale, vedlikeholde NOAs hjemmesider, og ikke minst holde og utvikle kontakten med lokallagene og medlemmene. Hun har solid bakgrunn fra dataverdenen, men med noe foreldete datakunnskaper, som hun selv sier, – men det har iallfall lært meg nødvendigheten av systematikk og logikk.

Laila er oppvokst i Skedsmo/Rælingen, bor på Nordstrand og gift med sin Harald. De har til sammen seks barn, alle over de tredve. Hun er ikke ukjent i Østmarka, men fritiden går nå mer ut på å se NOAs nedslagsfelt fra vannkanten. Harald og Laila har en 36 fots seilbåt og setter sin ære i å bruke seilene langt mer enn motoren. De har begge fritidsbåtskippereksamen og er av dem som oppfører seg skikkelig på sjøen. Man kan også snakke småbruk med henne, ekte-mannens barndomshjem på Stadtlandet må holdes ved like. Og ikke minst er hun en meget trivelig "mor" på bruket på Vøienvolden. FF

Foto: privat

NYTT FRA VØIENVOLDEN

Grevlingen vil fra om med dette nummeret ha en egen spalte med smånytt fra sekretariatet på Vøienvolden. Laila Holmen vil ha ansvaret for denne spalten.

Medlemmer

Vi er svært glad for tilbakemelding fra medlemmene!! Vi har nå begynt å få i retur en del av skjemaene med spørsmål om hva det enkelte medlem er opptatt av. Skjemaet sendes foreløpig ut kun til nye medlemmer. Opplysningene er svært nyttige for oss. Jobber vi med de sakene som medlemmene er opptatt av? Kan vi dra nytte av interesse og kompetanse hos medlemmene? I løpet av 1. halvår 2006 har medlemsmassen økt med 268 personer (inklusive familiemedlemmer).

BYTRÆR

Etter jul har det kommet inn ca. 10 bekymrede telefoner om trefelling. Dette er bevis på at mange er redd for at byen vil miste sitt grønne preg og sitt biologiske mangfold. Et eksempel: En forvilet bilverksted-eier i Maridalsveien 230, ringte flere ganger fordi store trær rundt stasjonen hans var truet av hogst. Gjermund rykket ut og brukte noen timer en dag på eiendommen i diskusjon med eierne og trefellerne - og deretter til Byplankontoret. Trærne ble reddet. Dette viser at det nytter!

GLA'MELDINGER

Det er stor interesse for naturkartene til Hilde Friis og NOA. Den 1. juni fikk NOA brev om vernevedtak for Hovedøya Landskapsvernområde med plantefredning, østre og vestre Hovedøya naturreservat. En svært gledelig melding! Den 27. juni kom endelig løftet om et fremtidig lovfestet vern av Oslomarka. Lovutkastet skal foreligge i 2007. På Frønsvollen skal det komme beitedyr i løpet av sommeren. Dette ser vi fram til. LH

NY STYRELEDER I NOA

Christian Pedersen er 34 år, bor på Vålerenga og har kjernefamilien rundt seg – gift med Camilla, og de har barna Maja på 7 og Jakob på 6. Christian er zoolog og jobber spesielt med hvordan et varmere klima vil påvirke arktiske og alpine økosystemer (avslutter nå doktoravhandling ved Pennsylvania State University). Slik ser han de viktigste sakene:

Selve fundamentet

Vi må prioritere de grunnleggende spørsmålene – igjen må vi vekke dypøkologien til live i norsk debatt. NOA har lange tradisjoner og en imponerende merittliste innen natur- og miljøvern, men kampen for miljøet har endret seg fra å være en debatt rundt de dypere verdier og spørsmål til å dreie seg om lovfortolkninger og politisk taktikk. Det stilles store krav til kunnskap om hvordan det politiske systemet fungerer og hvordan avgjørelser tas. Ofte krever dette så mye ressurser at det ikke blir tid til å dvele ved de fundamentale spørsmålene. Natur- og miljøvernet taper hvis vi ikke dveler ved de verdiene vi selv kjemper for. Det er vår jobb! Det nærmer seg kommunevalg og tiden er moden for å utfordre våre politikere på nettopp dette.

Grønne lunger og Marka

Truslene mot de grønne lungene og hundremeterskogene er store og økende. Vi må sammen fremme en helhetlig forvaltning som ser grøntområdene under ett. Vi må belyse bruken og verdiene disse områ-

Foto: privat

Christian Pedersen, NOAs nye styreleder.

dene har, slik at det blir vanskeligere for utbyggere å ødelegge områder som er berikende for livskvaliteten vår. Det finnes nok av arealer i hovedstadsregionen som kan utbygges for å møte befolkningsveksten – uten at vi behøver ta av Marka og de unike kulturlandskapene vi har. Markagrensen skal ikke røres og løftet om en egen markalov skal regjeringen få hjelp til å huske. Den loven vil vi ha gjennomført! NOA må være toneangivende for hvordan dette arbeidet utføres.

Sykkel og kollektivtransport

Dette henger også sammen med arealbruk og transportpolitikk. Vi skal utfordre regjeringen på løftene om utbedringer av sykkelveinettet, og vi må bedre mulighetene for å velge kollektivtransport foran bil.

Fellesskapet og Frønsvollen

Hvordan skal vi klare alle disse oppgavene? Vi må holde fast

ved de fundamentale verdiene våre, og vi må knytte oss tettere sammen. Det sosiale fellesskapet i NOA har ikke alltid vært å skryte av. Her har vi også en jobb å gjøre. Vi må nyte fellesskapet og ikke kun treffes i formelle møter. Nå som vi har overtatt Frønsvollen som foreningshytte håper han at vi kan treffes oftere i lystig lag for å bli bedre kjent å styrke fellesskapet. I fellesskapet ligger kjernen til godt naturvernarbeid.

Christian ble aktiv i NOA i 1995 hvor han engasjerte seg mest i **Markagrappa**. Han har også tidligere styreerfaring etter to perioder i NOA-styret, samt en periode i OOFs styre. Etter hvert som rovdyrbestanden i Oslo og Akershus økte mot slutten av 1990-årene ble det klart at NOA trengte en **rovdyrgruppe** som kunne kjempe for rovdyrenes plass i norsk natur. Gruppen ble etablert og jobbet aktivt for en forvaltning basert på faglig grunnlag. Han satt i den sammenheng som NOAs representant i Det rådgivende utvalg for rovviltforvaltning hos Fylkesmannen. Rovdyrgruppas arbeid toppet seg da de tok initiativet til å stoppe nedslaktingen av Atndalsflokken i 2001. Denne aksjonen fra en liten gruppe i NOA fikk nasjonal og internasjonal oppmerksomhet og viser at lokalt engasjement fra grasrota kan få konsekvenser utover lokal- og fylkeslag og at arbeidet vi utfører nytter.

GRORUDDALENS SKJEBNE

Ved siden av å utvikle seg til hjemstedet for 120.000 mennesker, har Groruddalen også vært gjennomfartsåre. Alle naturlige ruter til innlandet går gjennom denne dalen – oldtidsveier, flere generasjoner trondheimsveier og strømsveier, Østre Aker vei og E6. Med jubel ble jernbanen til Eidsvoll åpnet i 1854. Det ble tungtrafikk på veiene, arealkrevende godsterminaler, bakgård for alle bedrifter som trengte lagerplass, og forurensning av jord og vann. Problemene er erkjent på høyt hold, og som velmente nyttårsforsetter er mange fine planer lagt frem og mange gode vedtak fattet. Det skjer svært positive ting med rensingen og gjenåpningen av Alnaelven, men nær sagt alt annet går i langdrag. Det som preger all virksomhet i Groruddalen er sløsing med plassen. Noen med kritisk sans og peiling på logistikk har en oppgave her. Vedtak om utvidelse av godsterminalen på Alnabru til

såkalte Nyland Syd vil kollidere med planene om grøntareal langs Alnaelven om man ikke finner et gangbart kompromiss. Meningene er sterke og forskjellige, også blant miljøforkjempere, noe som gjenspeiles i de påfølgende artiklene av Thomas Nygreen og Magnar Halse. Postens nyetablering på Robsrud i Lørenskog ved bygrensen på Høybråten i stedet for på Stubberud nær Alnabru vil skape trafikkøkning. Til sist Oslo Veis umusikalske planer om utvidelse av Huken pukkverk langt innover i Lillomarka nå som vi skal få markalov og vernet markagrense. For seks år siden planla man for etterbruken av verket.

INNSPILL 1

av Thomas Nygreen, *Natur og Ungdom*

Uten Nyland syd- og Alnabru-terminalene doubles tungtrafikken gjennom Groruddalen. Godstransport med jernbane er mest miljøvennlig. Transport av

mennesker og gods har skylda for over en firedel av Norges klimagassutslipp. Utslippene fører til klimaendringer som er farlige, urettferdige og allerede i gang. Flere vogntog på veiene øker utslippene, og gir helseskadelig luftforurensning i byene. For å redusere utslippene må vi både redusere transportvolumene og bruke miljøvennlig transport som tog og skip. Et ekstra daglig godstog mellom Oslo og Bergen, mellom Oslo og Trondheim og mellom Oslo og Stavanger, sparer 50.000 fullastede vogntog.

På kjøll og bane

Det har lenge vært et politisk mål å overføre gods fra vei til sjø og bane. Målet står fast, men utslippene fra godstransporten øker år etter år. Bare 6 prosent av godstransporten i Norge går på skinner, mens 45 kjøres på veiene. Transporten av gods på jernbane har økt, men for lite til å demme opp for en enda større økning i forurensende godstransport på vei.

Skal vi få nok av godstransporten over til jernbanen trenger vi større kapasitet på terminalene og jernbanenettet. Sentral plassering av terminalene i forhold til de viktige transportrutene mellom de store byene avgjør mye. Godsterminalene bør ligge nær havna, brukerne og de store innfartsårene for gods. Jernbaneverket gjør klokt i å satse på godsterminalene på Ganddal ved Stavanger og på Alnabru i Oslo. Oslo har sentrale, naturlige transportkorridorer ut til resten av landet.

Tur-retur...

Skal vi legge enda mer transport-

Det skraverte feltet viser utvidelsen av den nye godsterminalen Nyland syd.

krevene næringsvirksomhet i Groruddalen? Er dilemmaet at vi må velge mellom å ta vare på lokalmiljøet eller sørge for mer miljøvennlig transport på nasjonalt nivå?

Nei, virkeligheten er – enten vi liker det eller ikke – at å flytte transportnæringene ut av Groruddalen gir mer transport gjennom dalen. I stedet for å kjøre en last fra produksjonsstedet i byen til Alnabru og sette den på toget til Bodø, må lasten bli kjørt gjennom Groruddalen, til Lørenskog eller Skedsmo for sortering og lasting. Deretter må den tilbake gjennom dalen til jernbanen på Alnabru.

Solidaritet og sunn fornuft

Å flytte godstransport fra vei til bane handler om å ta vare på miljøet og vise solidaritet med flere hundre millioner mennesker som rammes av våre utslipp. Også lokalmiljøet vil tjene på å samle godstransporten i Oslo på ett sted. Sentrale terminaler på Alnabru og Nyland Syd bør fortsatt være sentrale nav for godstransporten i Norge. Det er til det beste for miljøet og for Groruddalen.

Ikke alle alvorlige problemer er løst med det. Nå kjører hvert vogn tog i gjennomsnitt halvfullt. Hadde de vært fullastet ville halvparten så mange vogntog vært nok. Det ville redusert utslippene av klimagasser, lokal luftforurensning og støy.

INNSPILL 2

*av Magnar Halse, leder i
Groruddalen Miljøforum
og Økern Vel*

Plassering av ny postterminal

Det siste året har det vært diskusjon om hvor Postens terminal skal ligge. Lørenskog kommune ønsker at Posten skal få etablere

seg på Røbsrud, like ved der Coca Cola fikk etablere seg. Høybråten grenser til Lørenskog og har allerede store problemer med økt trafikk og forurensning. Diskusjonene har vært harde og til tider usaklige både på for- og imot-siden. Oslo kommune med byutviklingsbyråd

Grete Horntvedt i spissen ønsker hjertert Posten velkommen til Stubberudfyllinga på Alnabru. Argumentet hennes er selvsagt at da må Posten rydde opp i Stubberudfyllinga og det koster mange penger. Posten valgte til sist Røbsrud i Lørenskog på grunn av kostnadene. Det ble for dyrt å måtte rense opp i fyllingene på Stubberud. Det hjalp lite at byråd Grete Horntvedt nærmest ba på sine knær for å få terminalen til Alnabru.

Vi i Groruddalen Miljøforum tok tidlig det standpunkt at verken Røbsrud eller Stubberud kunne være aktuelle på grunn av det ville føre til enda større belastning på nærmiljøene. Vi ønsker terminalen nærmere Gardermoen og at det som brukes av Posten går på jernbane til og fra Gardermoen. Så får vi heller leve med at det er en terminal i Oslo sentrum, hvor det distribueres fra.

Posten får også heller satse på elbiler som ikke spyr ut eksos. Vi tror en slik løsning er bedre for miljøutviklingen i Groruddalen. Argumentet som tilhengerne av etablering for Posten om at dette er i landets interesse og at alt da skal gå på jernbane. Dette er bare tøy – tilsier markedet at det er billigere enn bane, så velger selvsagt Posten frakt med bil. Men, for Oslo og Lørenskog kommune, betyr visst arbeidsplasser mye mer enn å ødelegge nærmiljøene i Groruddalen.

Utvidet godsterminal også til Nyland Syd

Området Nyland syd har vært gjenstand for mye diskusjon siden reguleringsplanen ble lagt ut i 2002. Planen ble lagt på is inntil helhetlig plan for Groruddalen ble ferdig. Grete Horntvedt ble byråd for byutvikling og da ble det også fart i planene som er lagt på is. Nyland Syd er et svært område som er en forlengelse av Alnabruterminalen på andre siden av Nedre Kalbakkvei. Diskusjonen om hva området skal brukes til har pågått i lang tid. Vi mener at området som grenser til Alnaelva, ikke må ødelegges med en ny terminal, men at det skal legges ut som friområde. En del boliger kan også bygges i området. Både byråd og bystyre i Oslo har lovet å satse på Groruddalen som blant annet innebærer at Alnaelva skal opp i dagen. Slik vi ser det vil en ny terminal på Nyland Syd ødelegge for disse visjonene. Planene har vært gjennom den politiske prosessen helt fram til bystyrebehandling. Byutviklingskomiteen hadde flertall mot etablering av ny terminal på Nyland Syd, men i bystyret ble det flertall for å bygge ny terminal på Nyland Syd etter sterkt påtrykk fra LO og næringsinteressene. Det synes som arbeidsplasser og næringsinteresser betyr mye mer enn å sikre et trygt og godt nærmiljø for innbyggerne i Groruddalen.

Vi har sluttet å tro at politikerne skal gjøre noe positivt for oss i Groruddalen. Brutte løfter og fine festtaler har vi hatt mer enn nok av. Det vi trenger nå er handling som viser at det menes alvor når man sier at nå skal vi satse på Groruddalen.

OPPROP

JA TIL MARKA – NEI TIL HUKEN!

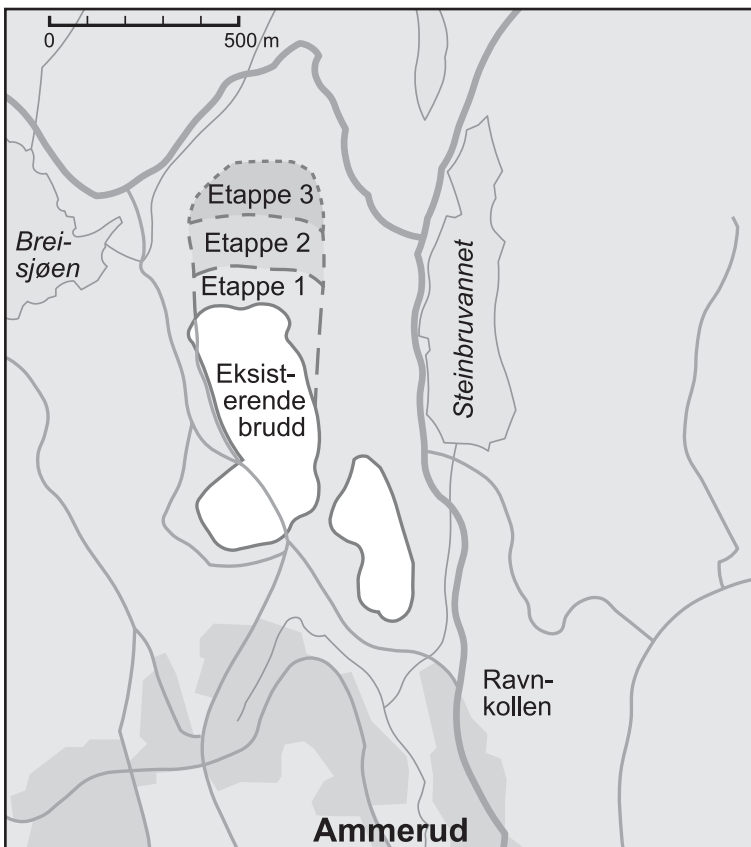
Forslaget om å utvide steinbruddet til Huken Pukkverk en kilometer innover i Lillomarka er fullstendig uakseptabelt! Lillomarka er nærtur-området for titusner av mennesker i Groruddalen, og har langt større samfunnsverdi som turområde enn som industriområde.

I en tid hvor regjeringen arbeider med en egen lov for Marka, er det oppsiktsvekkende at Oslo Vei ikke skjønner signalene. Marka er landets viktigste friluftsområde, som skal sikres for dagens og morgendagens brukere. Markagrensa skal være en streng beskyttelse mot alle former for nedbygging og ødeleggelse. De mest bolignære områdene – hundremeterskogene – er de mest verdifulle, da de kan nås av barn og unge, eldre og bevegelsehemmede og av mannen i gata som bare skal gå en kort kveldstur. Nettopp hundremeterskogene må ha en ekstra streng beskyttelse. Et steinbrudd her er tyveri av viktig nærnatur.

Vi krever at Oslo Vei skrinlegger sine planer om utvidelse. Vi forventer også at byens politikere vet å si fra hvor skapet skal stå: Markagrensa er, og bør være, hellig. En bit-for-bit politikk vil frata etterkommerne det viktigste rekreasjonsområdet i Oslo. Det er på tide at Oslo-politikerne toner flagg og viser at de vil ta vare på Marka i praksis også.

Underskriverne krever at planene om utvidet steinbrudd i Huken skrinlegges for godt, og at Marka får en egen lov som ivaretar Markas grenser og Markas kvalitet for friluftsliv!

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)

Kart: David Keeping

Foto: Steinar Saghaug

Noas parole i 1. mai-toget i Oslo

Underskriftliste lagt ut på www.noa.no

Turveier i Groruddalen på godt og vondt

av Frithjof Funder

Turveier kan være så mangt, men i denne sammenheng dreier det seg om Oslo kommunes regulerte nett av turveier. De kombineres dessverre ofte med gang-sykkelveier. Ideelt sett er det en stor forskjell – en turvei skal helst være en sti eller gruslagt liten vei som følger terrenget i et bredt belte av naturlig vegetasjon (busker og trær) – en gang-sykkelvei er gjerne en asfaltert bilfri strekning. Å gå en turvei skal man gjøre for fornøynsens skyld, derfor er den underlagt Friluftsetaten – en gang-sykkelvei har med bilfri transport å gjøre, derfor er den underlagt Samferdselsetaten.

Mye kan vi allerede å være glad for. Det skjer noe nå, og det skal skje noe. La oss ta det gledeligste først og krysse fingre for fremdriften.

Turvei D10 og gjenåpning av Alnaelven mellom Alnaparken/Nedre Kalbakkvei og Alnabru. Alna svingte seg i meandere over hele terminalområdet, så det kan aldri bli gjenåpning i opprinnelig trasé, men Vann- og avløpsetaten har utarbeidet en tiltalende plan for den vanskelige passeringen langs godsterminalen med jernbanespor og bebyggelse.

I såkalt Prioritert handlingsplan 2005–2008 innenfor økonomirammen er det avsatt midler til turveien langs Terminalveien ned til Alnabru der elven går åpen.

Turvei D9 fra Hølaløkka opp mot Kalbakkbroen. Det svært påkostede Hølaløkkanlegget viser seg nå fra en bedre side, med etablert vegetasjon og renere vann. All mulig ros til dem som fikk gjenåpnet elven her i industriens bakgårder i Stanseveien på nedre Grorud. Badende barn er observert. Nå er det avsatt midler for gjenåpning av den ganske mektige Leirfossen og anlegg av turvei langs den, med planlagt byggestart høsten 2006.

Turvei D6 fra Hølaløkka til Veitvetparken. Dette lange strekket går i vegetasjonsbeltet i kraftgaten nedenfor Akerlia borettslag og ovenfor veien Stålfjæra fra Hølaløkka ved Nordlisvingen/Gangstuveien, via Nedre Kalbakkvei og bort til Veitvetparken/Veitvet skole. Svært mange mennesker vil få glede av denne bilfrie passasjen i trivelige grønne omgivelser. Planlagt byggestart høsten 2006.

Turvei D10 fra Grorud jernbanestasjon til Alnaparken. Dette er et viktig ledd i turvestrekket langs elven i hele dalens lengde, det vil si langs Tokerudbekken/ Fossumbekken/ Alnaelven. Det vil også bety mye for adkomsten til den ennå litt bortgjemte Alnaparken. Planlagt byggestart høsten 2006.

Turvei D16 fra Smalvollveien/Alnaelven opp til Ytre ringvei. Dette vil gi befolkningen på Tveita og Haugerud turveiforbindelse til Alnaelven og dalbunnen. Planlagt byggestart høsten 2006.

La oss også blant de gledelige ting ta med opparbeidelse av en bit av **turvei D6** ved Brobekkveien, Økernveien, Refstadveien og noe gjenåpning av Hovinbekken. Og **turvei D8** i bekkedalen ved Nordtvet gård, dette gir forbindelse med turvei D6.

Det er imidlertid fremdeles vesentlige mangler ved turveinettet i Groruddalen. De er satt inn på Prioritert handlingsprogram 2005–2008 Forslag utenfor økonomirammen. De mest problematiske, de som virkelig hindrer utstrakt bruk av turveiene over lengre

Eksempel på godt: Gangbro over Alna ved Alnaparken.

Eksempel på vondt: Jernbanen hindrer effektivt sammenhengende turvei fra Grorud inn mot Rommen langs dalbunnen.

sammenhengende strekninger fra boligområdene inn og til Marka er: **Turvei D15 i gangbro over t-banen og Trondheimsveien mellom Rødtvet og Veitvet.** Turveien bør opparbeides i ravineområdet langs Veitvetbekken vest for Bredtvet fra krysset Nedre Kalbakkvei/ Veitvetveien og opp til Trondheimsveien med nevnte kryssing i gangbro nær ved bomstasjonen. Særlig vil broen sikre store deler av befolkningen på Veitvet rask og god forbindelse opp til Sandås og Lillomarka med Årvollåsen og Alunsjøen. Argumentasjonen om å vente på Fossumdiagonalen er uholdbar. Ingen fremtidige planer om Trondheimsveiens status endrer behovet med mindre t-banen nedlegges.

Turvei D10 i gangbro over jernbanen mellom Grorud og Haugenstua. Den påkostede og planlagt påkostede turveien langs hele Groruddalens dalbunn, her langs Tokerudbekken, stenges abrupt der vestre del av Maria Dehlis vei butter i jernbanefyllinga, som sperrer bekkedalen effektivt. Her trenges sårt en gangbro over til østre del av Maria Dehlis vei. Det vil åpne for passasje over til Rommensletta og både Gjelleråsmarka og Lillomarka. Bråstoppen her står i kontrast til viljen om gjennomgående turvei D10.

Turvei D11, alternativ rute, i gangbro over E6 mellom Høybråten og Ellingsrudåsen. Nåværende turveistrekning er svært lite attraktiv under trafikkmaskinene. Den naturlige og mye brukte stien ble blokkert da motorveien ble anlagt i dyp skjæring. En gangbro burde ha vært anlagt av Statens vegvesen som erstatning den gang. Hvis ikke de lovede lokkene over E6 er i det blå, må en slik løsning prioriteres på dette stedet.

FRA STRANDKANT TIL SKOGKANT

Hva har vi? Hva står vi fare for å miste?

**Rundtur med buss torsdag 14.september 2006
fra Bygdøy til Sørkedalen.**

På turen vil vi synliggjøre det vi har av natur- og kulturverdier samtidig som vi belyser planer som kan ødelegge disse. Vi vil få orientering av fagfolk, men ønsker også synspunkter fra deltakerne. Bussturen starter fra gamle Vestbanen, går så til Bygdøy der det blir enkel, økologisk servering. Deretter går turen til Lysaker og avsluttes på Finnerud i Sørkedalen med kaffe og kaker.

PROGRAM

- Kl. 16.00 Start med buss fra Vestbanen. Derfra innenfor Filipstad og langs Frognerkilen, NOV's synspunkter på utvikling av områdene blir kommentert underveis.
- Kl. 16.30-17.15 Vi stopper på Folkemuseet. På Gamle Landbruk der blir det stående buffé med et enkelt "grønt måltid", og orientering ved **Gjermund Andersen**, NOA om planene for området tilhørende Kongsgården. Muligheter og betenkeligheter.
- Kl. 17.35 Lysaker, med stopp ved Fåbru-villaen. Kulturhistorisk perspektiv ved **Rolf Rasch-Eng**, historiker Ullern Historielag. **Åsfrid Svensen**, NOV forteller om utbyggingsplanene.
- Kl. 18.30 Vi kjører opp Sørkedalen og stopper på et egnet sted hvor **Georg Reiss**, NOV forteller om planer som kan endre dalens karakter. På turen kåserer også **Trygve Christensen**, "sørkedøl" og forfatter, om verneverdiene i dalen.
- Kl. 19.00 Ankomst Finnerud. Her kjøper hver og en det som ønskes av kaffe, kaker o.l. Mens vi nyter dette og solnedgangen håper vi på å få noen fra Miljøverndepartementets ledelse til å redegjøre kort om arbeidet med lovhemlet vern av Marka og hvilken status Sørkedalen er tiltenkt i den sammenheng.
- Ca.kl. 20.00 Bussen returnerer til Majorstua. Avstigning underveis kan avtales.
- Påmelding: Enten telefon til **Laila Holmen på 22383520** i NOA's kontortid, eller e-post : harald.julsrud@chello.no
- Påmeldingsfrist: 8.september

Vel møtt den 14. september - ta gjerne med en venn!

Arrangør: Naturvernforbundet i Oslo Vest (NOV)

Fjerning av kantvegetasjon ved Kolbotnvannet

av Gunnar Larsen og Mariella Memo

Naturvernforbundet i Oppgård har klaget dette inn for Oppgård kommune 6. april i år. Kommunen har videresendt klagen til Fylkesmannen. Saksbehandler hos FM uttrykte (i telefonsamtale) en klar misnøye med at kommunen ikke hadde behandlet klagen selv, og dermed ser det ut til at saken sendes tilbake til kommunen. Dette er status i saken per i dag (juli)! De vurderer også å følge opp en lignende sak der kantvegetasjon gjentatte ganger er fjernet ved Gjersjøen (drikkevannskilde) i forbindelse med golfanlegget ved Kurud. Fenomenet er langt fra enestående, og Grevlingen synes brevet er så fullt av god argumentasjon at vi gjengir lange utdrag til hjelp for andre lokallag.

Klage på hogst – samt krav om restaurering av kantvegetasjon ved Kolbotnvannet

I forbindelse med bygging av kulturhuset Kolben på Kolbotn, er det ut fra ønsket om bedre utsikt fra det nye bygget, samt ønsket om tilrettelegging og bedre tilgang til Kolbotnvannet, utført omfattende fjerning av kantvegetasjonen i nordvestre bukt av vannet. Naturvernforbundet i Oppgård finner dette svært beklagelig og mener at inngrepet strider mot foreliggende sterke faglige og forvalt-

ningsmessige anbefalinger på området. Vi mener også at inngrepet representerer et brudd på Vannressursloven §§5 og 11, og vil i det følgende grunngi våre synspunkter i denne sammenheng.

Før hogsten tok til fantes det i dette området rik sumpskog med blant annet høye pil- og svartortrær, lønn, rogn, hegg og selje. Spesielt påfallende var et velutviklet, tett og grovstammet busksjikt. I sonen ut mot vannet gikk vegetasjonen over i gråselje, dunkjevle, takrør og sverdlil-

je. Området var svært frodig med typiske arter som blant annet slyngsøtvier, mjødurt og gulldusk, og her fantes også moserike partier og viktige elementer som død ved.

Ved å være en restbiotop av naturlig kantvegetasjon i et ellers fragmentert landskap, var området også viktig for fuglelivet ved vannet, som hegrefugler, sivhøne og stokkand, og det ble ved en anledning også registrert nattergal her, en art som for øvrig stiller helt spesielle krav til leveområde.

At området var viktig, og at kommunen var klar over dette kan også illustreres ved å sitere en uttalelse gitt av miljøkonsulent i Oppgård kommune Guri Håbjørg, til Østlandets Blad 7.11. 2001. Her heter det: *"Helt bevisst har vi latt vegetasjonen utvikle seg fritt. Vi har ikke gjort parkmessige inngrep, men latt det ha preg av kratt. Både fordi biotopen er viktig for fuglelivet og for å bevare en grønn innramming langs strandlinjen."*

Nordvestre del av Kolbotnvannet med kulturhuset Kolben i bakgrunn. Bare en ensom selje fikk stå igjen i området foran kulturhuset.

Foto: Tom Ebell

Vi stiller oss svært kritiske til at nevnte inngrep er foretatt til tross for kjennskap til områdets verdi. Etter inngrepet gjenstår

kun noen svartor på hver side av viken, samt en selje i det midtre partiet. Det mest påfallende er kanskje at hele busksjiktet, som utgjorde den vesentligste del av vegetasjonen i det midtre partiet er fjernet.

Viktigheten av å bevare kantsoner presiseres sterkt både innen forskning og forvaltning. Generelt er det slik at kantvegetasjon langs vann og vassdrag oppfyller mange viktige funksjoner som å gi skygge, regulere lys- og temperaturforhold, tilføre føde i form av strø og smådyr, tilføre død ved, gi skjul for fisk, filtrere næringssig, være leveområde for mange arter, skape korridorer i landskapet som også kan fungere som spredningsveier for arter som har vanskeligheter med å spre seg i et ellers fragmentert landskap. Kantsoner har i tillegg viktige landskapsestetiske verdier.

Filtrering av næringssig er i denne sammenheng en svært aktuell problemstilling, da Kolbotnvannet har vært utsatt for betydelig næringssig i lengre tid, hvilket har resultert i oppblomstring av giftalger i en slik grad at bading for både mennesker og dyr frarådes.

Fjerning av kantvegetasjon medfører ikke bare økt tilsig av næringsstoffer, men kan også bidra til økt vanntemperatur grunnet økt innstråling/tap av skygge. Dette kan igjen resultere i redusert oksygeninnhold og økt algevekst, og slik bidra til å forsterke noen av de faktorer som allerede virker negativt inn på vannkvaliteten.

Vi vil i denne sammenheng også påpeke at det renner en bekk gjennom det aktuelle området. Det er foreløpig ikke tatt vannprøver av denne tilførselsbekken, men ut fra prøver tatt i

andre tilførselsbekker, er det grunn til å anta at det også her vil kunne påvises tilsig av forurensende stoffer til Kolbotnvannet. Ut fra et føre-var-prinsipp må også dette sies å styrke viktigheten av en intakt kantsonen i området.

(Her underbygger de sine argumenter med sitater fra Fylkesplan for miljøvern i Akershus-Lokal Agenda 21 (1998), Vannressursloven av 24. november 2000 og DN-håndbok 3 – Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv (1993), og fortsetter:)

Vi mener at de forhold som underbygger viktigheten av å bevare kantsonen, langt overgår de forhold som her lå til grunn for fjerning, og i særdeleshet for omfanget av dette inngrepet. Dette understøttes både av de mange viktige funksjoner en kantsone generelt har, og de saksspesifikke forhold, der det sistnevnte kan knyttes til 1) Kolbotnvannet som svært forurenset, hvilket ytterligere forsterker viktigheten av å bevare kantsonen, 2) Lokalitetens viktighet tilknyttet dens karakter av å være en restbiotop av naturlig kantvegetasjon i et fragmentert landskap med bebyggelse i bakkant, og der en stor del av Kolbotnvannets øvrige strandlinje utgjøres av private hager med parkmessig karakter, 3) At området bestod av rik og velutviklet sumpskog som representerer en sterkt truet vegetasjonstype.

Ut fra en samlet vurdering av saken, stiller vi oss svært kritiske til det foretatte inngrepet, og betviler både den juridiske og miljømessige holdbarheten av dette.

Vi krever derfor at det fattes en beslutning om restaurering av

kantsonen. Med restaurering menes her at området skånes for ytterligere inngrep, slik at det på sikt groer til gjennom reetablering av stedege arter (fremhevet av red). Vi kan imidlertid stille oss positive til en skånsom tilrettelegging, eksempelvis ved at det på et bestemt punkt i vestre del av bukta hvor det i utgangspunktet var en naturlig åpning, kan anlegges en brygge. Ved en slik løsning bør bryggens bredde imidlertid ikke overgå bredden på åpningen som naturlig forelå i vegetasjonen, og i særdeleshet ikke vesentlig utover dette.

Vi ber om at saken behandles snarlig og innenfor rammene fastsatt i Forvaltningsloven §11a.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Oppegård

GRØNT DIKT

ALLE ELEMENTENE

Man skulle vært en and
for et døgn eller to.
Og beherske alle elementene.

Beherske luften med hurtigflygning
høyt over skog og vann.
Beherske vannflatene, med kontrollerte
landinger. Og rolig padling, lett flytende.

Beherske dykkingens kunst.
Sparke fra og presse seg ned i dypet.
Med åpne øyne og full kontroll.
Beite rolig på bunnen.

Deretter stige opp til verdenen ovenfor.
Stige i land og gå.

Beherske alle elementene.
For et døgn eller to.
Det ville vært sterkt.

Sigmund Hågvar

Jordbrusaken i Bærum – en prøvesten i forholdet mellom idrett og friluftsliv/naturvern!

av Tom Ekeli

I over fem år har det pågått en drabelig kamp i Bærum mellom representanter for idretten på den ene siden og lokal-miljø, jordbruk og naturvern på den andre siden. Striden har dreiet seg om disponering av 820 dekar LNF-område til organiserte idrettsaktiviteter som trial, skiskyting og lysløype. Saken toppet seg i et åpent høringsmøte på Skui grendehus 3. april i år hvor over 300 personer hadde møtt fram. De som var til stede fikk oppleve det store engasjementet denne saken har skapt. Ut fra stemningen på møtet var det helt klart at Rådmannens forslag til reguleringsplan hadde liten støtte. I mai ble planen endelig avvist i formannskap og kommunestyre.

Denne seieren viser at det nytter å stå i mot utbyggingspresset. Naturvernforbundet i Bærum (NiB) har vært en meget viktig støttespiller og premissleverandør i dette arbeidet. Lokallaget har stått skulder ved skulder med velforeningen på Skui hele veien. Velforeningen har dratt lasset, men har hele tiden trengt den styrken i argumentasjon som lokallaget har kunnet gi. Det har vist seg at en viktig egen-skap i et slikt arbeid er utholdenhet. NiB har deltatt på befaringer og skrevet en rekke høringsutta-lelser og avisinnlegg. NiB har også påklaget vedtak i Plan- og miljøut-valget og fått medhold av Fylkesmannen ved to anledninger. Initiativtakerne med Bærum Idrettsråd i spissen har fått merke at tilrettelegging og arealinngrep fortrenger andre brukergrupper, som i denne saken heldigvis har hatt sine sterke talsmenn.

Saken i korte trekk

Jordbru er et yndet utfartsområde for friluftsliv innunder Ramsåsen naturreservat i Vestre Bærum. Her drives i dag et gårdsbruk med 500 sauer og 90 storfe uten store konflikter med leirduebane, miniatyr-skytebane, modellflyplass og et skileikanlegg. Inn på dette idylliske området syntes Bærum Idrettsråd og Rådmannen det var helt naturlig å presse inn enda flere idrettsakti-viteter som trial, skiskytterarena og en utvidet lysløype-trase. Motargumentene har bl.a. vært

nærheten til flere naturreservater, dagens landbruksvirksomhet, hekkeplass for rovfugl, kalveplass for hjortedyr, turområde for det enkle, allmenne friluftsliv og en atkomst-vei med begrenset kapasitet. Disse argumentene i tillegg til at det finnes alternative plasseringer for ski-skyting og trial uten store bruker-konflikter, førte til at politikerne tok til vettet. Selv om plan- og miljøutvalget hadde bedt administra-sjonen om å utarbeide alternative

arealene, konflikter mellom natur-vernere og idrettsfolk er en økende tendens. Tilrettelegging ses på som et gode i seg selv og rikelig tilgang til tippemidler og den statlige poli-tikken om mest mulige organiserte idrettsaktiviteter for barn og unge, akselererer denne utviklingen. I Bærum er idretten organisert i Bærum Idrettsråd med en heltids-ansatt med hovedoppgave å skaffe mest mulig penger til idrettsan-legg. På den andre siden har vi en

Foto: Erik Jørgensen

Utsikt over deler av Jordbru fra Ramsåsen. Ståvivann og Kolsåstoppet i bakgrunn.

plasseringer var det NiB og Skui vel som også måtte arbeide med dette. I tillegg til den formelle saksgang-en med høringsrunder og behand-ling i kommunens ulike organer har saken inneholdt intens lobby-virksomhet og hatske utspill fra utbyggerens side. Dette har mot-standerne taklet på en utmerket og konstruktiv måte.

Er vi dømt til evig konflikt med idrettens tilretteleggere?

I Bærum er det et stort press på

svært uensartet gruppe foreninger som er opptatt av naturvern og det enkle friluftsliv. Spørsmålet er nå: Vil et Bærum Naturvern- og fri-luftsråd dempe disse konfliktene? Det er tatt et initiativ til etablering av et slikt råd fra Bærum Turvei-selskap og Oslo og Omland Friluftsråd. Det blir spennende å se hva som kommer ut av dette. Uansett råd må nok vi naturver-nere gjøre jobben sjøl i uoverskue-lig framtid.

Naturreserverater i NOA's varetekt – vel verdt et besøk

av Tom Ekeli

Det klassiske naturvernet sto høyt i kurs i begynnelsen av det forrige århundret. I løpet av en 10-års periode fra 1919 til 1929 ble tre områder vernet med Kongelig resolusjon. I dag klassifiseres disse områdene som naturreserverater. Det spesielle var at alle ble gitt i "gave" til Østlandske krets av Landsforeningen for Naturfredning i Norge (senere NOA) fra svært innflytelsesrike grunneiere. I alle områdene har det siden blitt gjennomført betydelige naturvitenskapelige kartlegginger og mange studenter innenfor bl.a. botanikk, geologi og skogvern har brukt områdene som referanseområder. Grevlingen oppfordrer sine lesere til å bli kjent med disse områdene og kanskje også tenke ut andre verdifulle områder hvor grunneieren kan oppfordres til et frivillig vern.

Tofteholmen

utenfor Hurumlandet ble skjenket som gave til Østlandske krets av Landsforeningen for Naturfredning i Norge, av kammerherre Haaken Mathiesen og Anthon B. Nielsen og ble naturfredet ved Kgl. res. av 20. juni 1919. Holmen er på 110 daa og høyeste punkt er på 36 m.o.h. i følge et særtrykk fra Norsk Geografisk Tidsskrift, bind II, hefte 8 fra 1929. Flora og vegetasjon er beskrevet av botaniker Hanna Resvoll-Holmsen, som du kan lese mer om på side 15 i dette nummeret av Grevlingen. Det er imidlertid den interessante geologien som gjør denne øya så spesiell. I det omtalte heftet skriver

bl.a. professor dr. W.C. Brøgger om sine funn av eruptive bergarter på øya og bidraget til forståelse av den vulkanske aktiviteten i Oslofeltet.

Karlshaugen Skog

i Nittedal ble av godseier Harald Løvenskiold gitt i gave til Østlandske krets av Landsforeningen for Naturfredning i Norge for at området på

155,7 daa skulle fredes for fremtidige menneskelige inngrep. Fredningen av området ble stadfestet ved Kgl. res. av 16. mars 1922. I gavebrevet uttrykker forstmester W. Kildal bl.a.: "Det kan dog ha sin store interesse å se på skogen ikke bare fra et forretningsmessig, men også fra et forst- og naturvitenskapelig synspunkt, spesielt med en skog som denne som har stått urørt i så lang tid. Etter hvert som skogene nå for øvrig kommer under mer rasjonell behandling – så å si blir et kulturprodukt – vil det for kommende generasjoner ha sin store interesse å se virkelig naturskog, en skog som verken røres av øks eller sag, grøfthakke eller spade, men som fritt får utvikle seg etter sine egne lover..."

Stubberud Skogpark

i Bærum ble fredet ved Kgl.res. av 7. juni 1929 med hjemmel i Lov om Naturfredning av 1910. Etter dagens naturvernlovgivning er området klassifisert som naturresevat. Det var daværende eier Oberst Egeberg Ottesen på Nordhaug Gård som tok kontakt med Østlandske krets av Landsforeningen for Naturfredning i Norge og ønsket å sikre ca. 100 daa hagemark for etterslekten. Foreningen reagerte raskt på henvendelsen og sørget for å sikre området på beste mulige måte i samarbeid med grunneieren og etter datidens lovgivning. Skjøtselsplanen for området er utarbeidet av NOA og her står det bl.a.:

Naturverninteressene skal være prioritert framfor andre brukerinteresser. Det er et mål å bevare og/eller gjenopprette et historisk kulturlandskap med åpen eng/beite og lysåpen hagemarkskog. I parkens østre område skal et område skjøttes som et urskogsreservat.

Jørgen Stubbesitter

By og land

Jeg har et sitat fra en amerikansk forfatter fra langt tilbake som aldri har sluppet taket, om at det er en myte at en farm er et glimrende sted å vokse opp på: "It is a terrible place. You are too early introduced to brutality." (Harding Lemay i 1971, jeg klippet det ut av et blad engang og hatt det liggende siden.)

En grandtante på bygda skaffet seg hver høst en oksekalf som sto på båsen til jul, for da å bli grunnlag for mye god mat. Jeg spiste av maten, jeg, med største velbehag, men at hun selv kunne gjøre det forundret meg hvert år – elskelige damen, som leste sin Bibel og helligholdt søndagen. En sauebonde nordpå jeg kjente hadde navn på alle sine åtti sauer og kunne med letthet holde dem fra hverandre. Og saueene kom springende til ham når vi så til dem i fjellet eller ute på holmene. Hvert år sendte han en tredjedel av flokken til slakt ikke langt unna, mens de andre i familien gikk bak låven da slakteribilen kom. Men da slaktingen skulle sentraliseres, ville han gi seg – ikke skulle hans sauer lide under lang transport.

Jeg sitter på min stubbe oppe i Lauvåsen igjen sammen med min gode venn og tvillingsjel, Leika, naboens puddelstipe – og tenker langsomme tanker i dag igjen. Det er "sviket" jeg ikke kan noe med. Tillitsfullt går de på sin siste reis, når vi sier at det skal bli så fint, så. De stoler på Far. Vår fornuft forteller oss at det er best så, men altså ikke alltid empatien. Selv bløte bygtutter forstår at man ikke kan ha gården full av gamle kyr heller, og like mange okser som kuer.

Det blir som det dumme kronargumentet til jegerne – ja, men du spiser jo kjøtt! Ja, min arm og min tarm tilsier at jeg ikke kan leve bare på melmat og grøntfôr. Kritiserer du slakt, kritiserer du skaperverket. Den brutale sannhet er at vi er henvist til å ete våre medskapninger. Theodor Kittelsens eventyrtegning av mannen som åt gråstein viser liksom ikke til noe godt alternativ. Vi høres av.

GJERMUND 50 ÅR

Nå på forsommeren, 4. juni, fylte evigunge Gjermund femti. Det ble blant annet markert med en helside i Aftenposten Aften to dager før! Det er ikke hvemsomhelst som får en slik oppmerksomhet. Styremedlemmer og vi menige medlemmer som står rundt ham, kan først og fremst glede oss over at han i de tyve årene han har vært daglig leder, som det heter, har markert naturvernet på en så fremragende måte.

Hyttebyer i Sørkedalen, pukkverk i Lillomarka, boliger i Østmarka, nye veier for skiskøyting rundt Mylla, lastebiltransport av kunstsne ved Solemskogen og skiflyvningsbakke i Rødkleiva, Gjermund Andersen har vært med på kjempe mot alt dette. Slik begynner Aftenposten sin prisverdige rosende omtale, med et fenomenalt bilde, tatt av Hilde Tobro, av Gjermund som kjærlig omfavner et av våre mange kjære verneverdige bytrær.

Aftenposten siterer blant andre Thorbjørn Berntsen: "Han er en utrettelig ildsjel. Mens andre har en slags politisk russetid, før de går videre til andre jobber, har Gjermund blitt. Dette er livet hans."

Når Gjermund blir spurt om sin største seier, svarer han ikke uventet – "da vi fikk vernet Katnosa og Spålen i 1995, en symbolsak markaorganisasjonene hadde kjempet for i 26 år." Favorittsted i Oslo?: Kobberhaugene i Marka. Drømmetittel i avisen?: Marka endelig vernet! Tre ting Oslo mangler?: Et bymiljø med færre biler, flere sykkelveier og en langsiktig strategi for å ta vare på grøntområdene.

Gratulerer, og gid du lenge leve mål!

FF

Sett og saket

Lov om Osloområdet

Skatteløftet er ikke mer verd enn andre løfter fra regjeringen.

Utsagn fra samferdselsminister Liv Signe Navarsete (Sp) stadig gjentatt i ymse media uten dementi.

Den "norske" av oss?

Jeg liker gamle, uryddige byer med ikke altfor høye bygninger. Er det fordi jeg stammer fra skogen?

Trond Wormstrand i Snø og Ski nr. 2 2006 – som mest av alt savner Ramstadsløftet i Østmarka når han er der.

Hundertwasser

Save the rain – each raindrop is a kiss from heaven

Fra Friedensreich Hundertwassers plakatt dedisert Norges Naturvernforbund – apropos stor kunstmønstring mai–august 2006 i Galleri Würth (anlagt inne i Gjelleråsmarka)

Mer regn

Regn var det første sansene skjønte på jorden – susende regn.

Rolf Jacobsen, siste strofe i diktet Regn i samlingen Skyggene fra 1933

Den selvironiske divaen

Jeg er en giraff. Jeg går sågar som en – lang hals og lange ben. Det er dessuten et ganske dumt dyr.

Sophia Loren ifølge Aftenposten 2. mai 2006 – alle dyr har akkurat den intelligens som skal til for sin nisje, så også Sophia Loren.

Mot naturen

Intet gir meg et bedre bilde av hvordan vi arbeider mot naturen enn synet av døde og halvdøde metemark på asfalten en regnværmorgen.

Innsendt

En smule ille til mote – helt uavhengig av kristen overbygning i livet eller ei

Den virkelige Frans får enhver generasjon til å føle seg en smule ille til mote. Den Frans som kaller oss til fred og til respekt for skaperverket er den samme Frans som utfordrer vår tid, slik som han utfordret sin egen tid, ved å preke og leve mot våre mest urovekkende synder. I en materialistisk verden kaller den barfotte og filleklede Frans oss til enkelhet og fattigdom.

Mark Galli i Christianity Today, ifølge St. Olav nr. 3 / 4 2006

Ille til mote 2

Eg veit korleis det er å gå berfføtt. Enno i dag kjenner eg meg uvel i luksushotell. Ryszard Kapuscinski, polsk forfatter og journalist, født 1932, ifølge Le Monde/Dag og Tid nr. 21 2006

Hånden på hjertet, hvem har hørt om stolte og sterke Hanna? Det burde vi – i takknemlighet. Fra det storslagne til det lille – vår lille hageflekk.

En naturvennlig hage

Allerede innholdsfortegnelsen gir mersmak – ingen kunstgrep, nærkontakt, sunn jord, ta vare på floraen, innsikt i det grønne, planter for sansene, planter du burde møte, dyr i hagen, mat skaper liv, steder å være, kompakt hage, hundre- og timerskogen, betatt av vann, å leve med faunaen.

Selvfølger med masse gode bilder, det har alle hagebøker, men også teksten gjorde at denne grevling gikk til innkjøp for sin lille flekk. En trivelig kar fra Nesodden har ruslet rundt i sin hage i femti år, og funnet ut en del ting. Han har en masse tips og refleksjoner om planter og dyr, og spør enkelt og greit: Hvorfor bygger vi oss hager som krever mye ressurser og vedlikehold, når det vi ønsker er et enkelt og mindre krevende hageliv? Hvorfor motarbeider vi naturlige prosesser i hagen, når det er disse vi trenger aller mest? Hvorfor gjør vi hagen til en uforutsigbar og velkontrollert verden, når det i virkeligheten er spontan livsutfoldelse og naturlig impulsivitet som gir hagelivet mening for oss? FF

Dag Tjernshaugen
Levende hage på naturlig vis
Boksenteret Erik Pettersen & Co,
Oslo 2006
96 sider i farger, innbundet
ISBN 82-7683-427-2

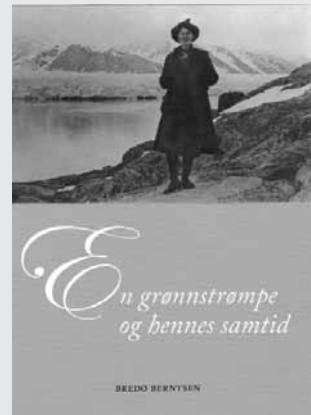
Damen som reddet Gjende og Sjoa!

Det at Gjende og Sjoavassdraget ligger der nesten urørt tar vi kanskje som en selvfølge. For 90 år siden fikk botanikeren Hanna Resvoll-Holmsen (1873–1943) nyss om planer for en omfattende kraftutbygging som ville etterlate seg nasjonalhelligdommen som en tørlagt landskapsruin. Og hun gjorde noe med det, hun fungerte nesten alene som en pressgruppe. Avisinnlegg, foredrag, fotografier og dikt kom i en stri strøm, til slutt med nærkontakt med statsråder og stortingsfolk. I en periode var hun også styremedlem i den foreningen som nå heter NOA – dermed skulle listen være lagt ansporende høyt for noen og enhver.

Om hun ikke har fått et monument etter seg i bronse eller granitt, så har hun nå fått det i form av en meget leseverdig og solid biografi/monografi. Forfatteren av boken, førstebibliotekar ved UB, mag.art. Brede Berntsen, vil være kjent av mange fra tidligere bøker som Grønne linjer. Natur- og miljøvernets historie i Norge (1995), og sine tillitsverv i NOA.

Bredo gir et bilde av en ener av en vitenskapskvinne – dyktig, stridbar og flott – som krevde sin plass i mannsbastionene. Vi får en forståelse av henne og hennes turbulente samtid med folkets og elitens behov for markering av det norske, unionsoppløsningen og det nye selvstendige Norge. Hanna Resvoll-Holmsen var botaniker og lokalkjent i store deler av vår fjellheim. Hun var svalbardforsker og fikk et område ved Krossfjorden oppkalt etter seg – Diesetsletta (navn fra hennes første ekteskap). Det Svalbard hun møtte hadde et rikt planteliv, men med dyrelivet var det så som så – en gang vrimlet det av hval, sel, hvalross, isbjørn og rein – "disse rigdommer er der nu forbi med." Det gjorde henne til den naturvern-pioneren hun ble.

Boken har mange gode fotografier, svært mange er hennes, og et eget kapittel omtaler henne som avansert fotograf. FF

Brede Berntsen
En grønnstrømpe og hennes samtid
Ossiania Vitenskapsforlag, Oslo 2006
178 sider, innbundet, illustrert
ISBN 82-8030-008-2

LOKALLAG I NOA

Naturvernforbundet i Asker, Pb 332, 1371 Asker, Leder: Arild Jansen, Tlf.: 66 84 68 14 (p), ariljans@online.no
 Naturvernforbundet i Bærum, Pb 252, 1319 Bekkestua, Leder: Jan Schwencke, Tlf.: 67 12 01 78 (p), jan@schwencke.net
 Naturvernforbundet i Lørenskog, Løkenkollen 11, 1473 Lørenskog, Leder: Margareta Bondevik, Tlf.: 67 90 28 10 (p), gretetrond@online.no
 Naturvernforbundet i Nannestad/Gjerdrum, Granerud, 2034 Holter, Leder: Steinar Myrabø, Tlf.: 91 65 76 91 (m), smyrabo@online.no
 Naturvernforbundet i Nes, Myrullveien 4, 2150 Årnes, Leder: Marit Frøystad, marifro@online.no
 Naturvernforbundet på Nesodden, Pb 251, 1450 Nesoddtangen, Leder: Peter Schjølberg, Tlf.: 66 91 48 50 (p), pschjo@hotmail.com
 Naturvernforbundet i Oppegård, Pb 291, 1411 Kolbotn, Leder: Gunnar Larsen, Tlf.: 66 80 21 20 (p), oberntz@online.no
 Naturvernforbundet Oslo Nord, Jutulveien 11, 0852 Oslo, Leder: Elin Tyse, Tlf.: 22 69 05 26 (p), elintyse@c2i.net
 Naturvernforbundet Oslo Vest, Postboks 3157, Elisenberg, 0208 Oslo, Leder: Harald Julsrud, Tlf.: 22 44 26 57 (p), harald.julsrud@chello.no
 Naturvernforbundet i Skedsmo, Pb 27, Lillestrøm, Leder: Birgitta Prøis, Tlf.: 97 71 74 85 (m), solsver@online.no
 Naturvernforbundet i Ski, Pb 232, 1401 Ski, Leder: Stein Martinsen, Tlf.: 93 08 11 73 (m), gaupstein@online.no
 Naturvernforbundet i Vestby, Kolåsveien 5, 1555 Son, Leder: Eirik Selmer-Olsen, Tlf.: 64 95 93 24 (p), eirik.selmer-olsen@tine.no
 Naturvernforbundet i Ås, Pb 130, 1431 Ås, Leder: Hans Erik Lerkelund, Tlf.: 64 96 39 99 (p), helerk@start.no
 Østkanten Naturvernforbund, Orknøygata 8A, 0608 Oslo, Leder: Ståle Grøtthe, Tlf.: 22 04 49 81 (p) 95 22 39 78 (m), stale.grotthe@dna.no
 Oslo studentlag av NU og NNV, Bølerlia 8, 0691 Oslo, Leder: Lene Liebe, Tlf.: 90 13 45 31 (p), enelie@student.matnat.uio.no

Returadresse:

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120
0461 Oslo

NOAs MARKAKALENDER 2007

For 16. år på rad gir NOA ut sin Markakalender.

Ved å kjøpe Markakalenderen støtter du NOAs arbeid for Marka. Bestill til deg selv (husk en ekstra til hjemmekontoret!), gi den i gave til venner og kolleger, og oppfordre andre til å kjøpe den.

Bestill NOAs kalender nå!

PRISER

Medlemmer får rabatt:

- 1 eks. kr 99,- pr stk.
- 2-9 eks. kr 89,- pr stk.
- 10-19 eks. kr 79,- pr stk.
- 20-49 eks. kr 69,- pr stk.

Ikke-medlemmer betaler:

- 1 eks. kr 129,- pr stk.
- 2-9 eks. kr 119,- pr stk.
- 10-19 eks. kr 109,- pr stk.
- 20-49 eks. kr 99,- pr stk.

**Over 50 kalendere:
Be om tilbud!**

I tillegg kommer porto og ekspedisjonskostnader.

Markakalenderen
utgis av NOA

kr 99,-^{pr stk}
medlemspris

Kalenderen måler
21 cm X 29 cm

Bestilling foretar du pr. tlf. 22 38 35 20, via e-post: laila@noa.no eller send inn kupongen. ✂

Jeg bestiller herved eksemplar/er av NOAs MARKAKALENDER 2007. Medlemspris er kr 99,- pr stk. Ikke medlemmer betaler kr 129,- pr stk. Porto kommer i tillegg. Det gis rabatt ved kjøp av mer enn 1 kalender.

.....
Navn

.....
Medlemsnummer

.....
Adresse

.....
Postnummer/Sted

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Svarsending 2209
0091 Oslo